VALTIOVARAINMINISTERIÖ MUISTIO
26.11.2020

POROTALOUDEN TUOTTOPERUSTEIDEN VAHVISTAMINEN VUODELTA 2020 TOIMITETTAVAA VEROTUSTA VARTEN

1 Yleistä

Tuloverolain (1535/1992) 44 §:n mukaan porotaloudesta saatu tulo on veronalaista pääomatuloa lukuun ottamatta porotalouden hyväksi tehdyn työn arvoa. Porotaloudesta saatuna tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka porotalouden arvioidaan edellisenä poronhoitovuotena keskimäärin tuottaneen paliskunnan toimesta luettua, vuotta vanhempaa poroa kohti, ottaen huomioon paikkakunnalla tavalliset porokarjasta aiheutuneet kustannukset. Tämä tuotto määrätään kunkin vuoden verotusta varten vahvistettujen tuottoperusteiden nojalla.

Tuloverolain 44 §:n 4 momentin (504/2010) mukaan valtioneuvosto vahvistaa Verohallintoa kuultuaan porotalouden tuottoperusteet ennen kunkin vuoden joulukuun 10 päivää. Paliskuntain yhdistyksen on ennen lokakuun 31 päivää tehtävä valtioneuvostolle ehdotus tuottoperusteista.

2 Porotalouden tuottoperusteet

Verohallinto on 28.10.2020 antanut tuloverolain 44 §:n 4 momentin mukaisen lausunnon porotalouden tuloverotuksen tuottoperusteista vuodelle 2020 sekä tehnyt ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi. Verohallinnon lausunnon pohjana on ollut Paliskuntain yhdistyksen valtioneuvostolle toimittama 21.10.2020 päivätty ehdotus porotalouden tuottoperusteiksi vuodelle 2020. Ehdotus perustuu paliskuntien ilmoittamiin tietoihin, joilla porotalouden tuottavuuteen vaikuttavat tekijät on pyritty selvittämään mahdollisimman yhtenevin perustein. Verohallinnon edustajat ovat tarkastaneet paliskuntien ilmoittamat tiedot yhdessä Paliskuntain yhdistyksen kanssa.

Verohallinto toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Poronhoitovuonna 2019/2020 teurastettiin 83 683 poroa, mikä on 15 prosenttia enemmän kuin edellisenä poronhoitovuonna. Teuraiden keskipaino oli 23,48 kiloa. Teuraiden arvonlisäveroton keskihinta laski edellisen poronhoitovuoden 9,89 eurosta 9,50 euroon/kg. Teurastulon yhteismäärä kasvoi edellisestä poronhoitovuodesta 5,68 prosenttia 18,66 miljoonaan euroon.

Porotalous sai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) mukaisia avustuksia ja muita tuotantoavustuksia yhteensä 1,9 miljoonaa euroa. Poronomistajille on lisäksi maksettu eläinperusteista tukea yhteensä 4,42 miljoonaa euroa. Porotalouden saamat korvaukset liikenteen aiheuttamista vahingoista olivat yhteensä noin 4 miljoonaa euroa. Riistavahinkolain mukaisia korvauksia petojen porotaloudelle aiheuttamista vahingoista maksettiin poronhoitovuonna 2019/2020 yhteensä noin 8 miljoonaa euroa.

Kaikkien paliskuntien yhteenlaskettu teurastulon ja muiden tuloerien yhteismäärä oli poronhoitovuonna 2019/2020 noin 37,90 miljoonaa euroa. Edelliseen poronhoitovuoteen verrattuna tulot nousivat 5,75 prosenttia.

Porotalouden kokonaiskustannukset poronhoitovuonna 2019/2020 olivat 32,72 miljoonaa euroa, josta 7,69 miljoonaa euroa oli paliskuntien kirjanpidossa selvitettyjä poronomistajien yhteisiä menoja ja 25,03 miljoonaa euroa poronomistajien henkilökohtaisia menoja. Porotalouden kokonaiskustannukset kasvoivat 8,79 prosenttia edellisestä poronhoitovuodesta.

Tulojen ja kustannusten erotuksena laskettu porotalouden puhdas tulo oli poronhoitovuonna 2019/2020 yhteensä noin 5,18 miljoonaa euroa (poronhoitovuonna 2018/2019 5,77 miljoonaa euroa ja poronhoitovuonna 2017/2018 9,94 miljoonaa euroa). Lukuporojen määrä oli päättyneenä poronhoitovuonna yhteensä 178 826, jolloin lukuporoa kohti lasketuksi keskimääräiseksi tuotoksi muodostui 28,99 euroa.

Teurastusten vuosittainen vaihtelu, vaihtelut erilaisten porotalouteen maksettavien korvausten maksatusrytmeissä ja lukuporomäärän vaihtelut aiheuttavat joissakin paliskunnissa huomattavia vuotuisia tasomuutoksia lukuporoa kohti laskettavaan tuottoperusteeseen. Keskimääräisen tuoton arviointiin tähtäävän porotalouden tuloverojärjestelmän kannalta jyrkät vuotuiset tuottovaihtelut eivät kuitenkaan ole tarkoituksenmukaisia. Muutosten tasoittamiseksi Paliskuntain yhdistyksen ehdotus perustuu vakiintuneen käytännön mukaan kolmen peräkkäisen poronhoitovuoden keskimääräiseen tuottoon kohtuullistettuna kertoimella 0,8.

Lukuporoa kohti arvioidun tuoton alarajana on pidetty 2,00 euroa/lukuporo myös niissä paliskunnissa, joissa paliskunnan laskennallinen tulos kolmen vuoden keskiarvona ja kertoimella 0,8 kohtuullistettuna on alarajaa pienempi tai negatiivinen.

Vuoden 2020 tuottoperuste-ehdotuksessa on lisäksi otettu huomioon tuloverolain 30 a §:ssä (1323/2016) tarkoitettu yrittäjävähennys. Edellä kuvatulla tavalla laskettuihin paliskuntakohtaisiin tuottolukuihin on tehty vielä viiden prosentin suuruinen yrittäjävähennys, jolloin esimerkiksi tuoton alaraja on 1,90 euroa.

Verotettava puhdas tuotto lukuporoa kohti on Paliskuntain yhdistyksen ehdotuksen mukaan keskimäärin 30,50 euroa, ja porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella yhteensä muodostuu noin 5,45 miljoonaa euroa, mikä on 15,81 prosenttia vähemmän kuin edellisenä poronhoitovuonna. Yrittäjävähennyksen verotuottoa pienentävä vaikutus on yhteensä noin 287 000 euroa. Paliskuntia, joissa verotettava tuotto on vain 1,90 euroa/lukuporo, on neljä kappaletta.

3 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla tuottoperusteilla porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella vuonna 2020 saadaan noin 5,45 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2019 oli noin 6,48 miljoonaa euroa.

4 Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että porotalouden tuottoperusteet vuodelle 2020 vahvistetaan Verohallinnon lausunnon mukaan oheisen asetusehdotuksen mukaisiksi Paliskuntain yhdistyksen ehdottamalla tavalla. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.